

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL MÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ
YETERLİKLERİNİN ÖĞRETMENLER TARAFINDAN
İNCELENMESİ**

SELİM ÇIKRIK

Denizli-2020

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL MÜDÜRLERİNİN TEKNOLOJİ LİDERLİĞİ
YETERLİKLERİNİN ÖĞRETMENLER TARAFINDAN
İNCELENMESİ**

Selim ÇIKRIK

Danışman

Prof. Dr. Kazım ÇELİK

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Selim ÇIKRIK

ÖZET

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterliklerinin Öğretmenler Tarafından İncelenmesi

Çıkrık, Selim

Tezsiz Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,
Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Prof. Dr. Kazım ÇELİK

Mayıs, 2020, 54 sayfa

Bu çalışmada; yöneticilerin teknoloji liderliği yeterliklerinin, okulda çalışan öğretmenler tarafından teknoloji liderliği bakımından incelenerek ortaya konulması amaçlanmıştır. Tarama modeli ve nicel yöntemlerin kullanıldığı araştırmanın evreni Denizli İli Çal İlçesindeki devlet okullarında görev yapan 217 sayıdaki öğretmenden ve örnekleme ise tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilen 145 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. Ölçeğin birinci bölümünde verilere yönelik frekans ve yüzde dağılımı alınmıştır. Okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterlik algılarının belirlenmesine ilişkin aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Değişkenler arasında farklılığı ortaya koyabilmek için ikili karşılaştırmalarda dağılım normal olduğundan t testi, ikiden fazla değişken gruplarının karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin cinsiyet, yaş ve mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık oluşmamıştır. Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında lisans mezunu öğretmenlerin, lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Günümüzün hızla değişen koşullarında teknoloji liderliğinin önemli olduğu düşünölmektedir. Dijital çağın getirdiği hızlı değişimlerin eğitim ve öğretime entegrasyonu için okul müdürlerinin bu alandaki yeterliklerini artırmaya yönelik adımların atılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yönetici, teknoloji yönetimi, teknoloji liderliği. eğitim teknolojisi

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİ PROJE ONAY SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ETİK BEYANNAMESİ	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖZET.....	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	2
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1.5. Tanımlar	3
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Liderlik Kavramı	5
2.1.1. Eğitim Kurumlarında Liderlik	5
2.1.2. Okul Yöneticilerinin Liderliğinin Rollerini.....	6
2.1.3. Okul Yöneticilerinin Liderliğinin Önündeki Engeller.....	7
2.1.4. Okul Yöneticilerinin Liderlerinin Desteklenmesi	8
2.2. Teknoloji Kavramı	9
2.2.1. Eğitim Teknolojisi	9
2.2.2. Teknolojik Liderlik.....	10
2.2.3. Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Standartları ve NETS-A.....	11
2.3. İlgili Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	21
3.1. Araştırmanın Modeli	21
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	21
3.3. Veri Toplama Araçları.....	22
3.4. Verilerin Toplanması.....	24
3.5. Verilerin Analizi.....	24
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	26

4.1. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar.....	26
4.2. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirilmesi	26
4.3. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Değerlendirilmesi	27
4.4. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Mesleki kıdemlerine Göre Değerlendirilmesi	29
4.5. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Değerlendirilmesi	30
4.6. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Çalışılan Kurum Göre Değerlendirilmesi	31
BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	33
5.1. Sonuç ve Tartışma	33
5.2. Öneriler.....	35
KAYNAKÇA	37
EKLER.....	42
Ek. 1. Araştırma İzin Belgesi	42
Ek. 2. Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderlik Yeterliği Ölçeği.....	43
ÖZGEÇMİŞ	45

TABLolar LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı.....	22
Tablo 3.2. Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinin Değer Aralıkları	23
Tablo 3.3. Teknolojik Yeterlilik Ölçeğinin Alt Boyutlarının Çarpıklık ve Basıklık Verileri	24
Tablo 4.1. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algıları Toplam Puan Ortalamaları	26
Tablo 4.2. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Cinsiyetlerine İlişkin t Testi Sonuçları	27
Tablo 4.3. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Yaşlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları	28
Tablo 4.4. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları	29
Tablo 4.5. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Öğrenim Durumuna İlişkin t Testi Sonuçları ...	30
Tablo 4.6. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Çalışılan Kurumuna İlişkin t Testi Sonuçları ...	31

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İçinde bulunduğumuz ve bilgi çağı diye adlandırabileceğimiz günümüz dünyasında teknoloji gelişimini ve değişimini sürdürmektedir. Teknolojideki ilerlemeyle bilginin kapsamı, bilgiye erişim imkanı, bilgiye erişim hızı da değişmektedir (Sezer ve Deryakulu, 2012). Bilgi teknolojilerini etkin bir biçimde kullanmak için de yüksek beceriye sahip bireylerin yetişmesi gerekmektedir. Okul örgütlerinde teknolojinin etkin kullanımı noktasında okul müdürlerine önemli görevler düşmektedir. “Teknoloji alımı, bilişim teknolojilerinin etkili bir biçimde kullanılabilmesi için çaba gösterilmesi, öğretmenlere teknoloji okuryazarı olabilmeleri için fırsatlar sağlanması ve bilişim teknolojilerinin okul yönetiminde etkili bir biçimde kullanılması bu görev ve sorumluluklardan bazılarıdır” (Şahin, 2015: 2).

Okul yöneticileri, teknoloji liderliği davranışı sergileyebilmeleri için öncelikle teknolojiyi yakından takip edip, etkin kullanabilmelilerdir. Günümüzde birçok alanda olduğu gibi eğitim alanında da teknoloji önem taşımaktadır. Bunun için okul yöneticileri teknolojiyi etkin kullanabilmesinin yanı sıra okuldaki öğretmenlere ve öğrencilere teknoloji kullanımı alanında rehberlik edebilmelidir (Turan, 2002). Okul yöneticileri, eğitimi desteklemek ve zenginleştirmek için teknolojiyi kullanabildikleri gibi başkalarının da kullanabilmesini sağlamalıdır (Can, 2003). Bu kişilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini günlük yaşamlarının bir parçası haline getirmiş olmaları görev ve sorumluluklarını yerine getirmelerinde onlara destek sağlar (Sincar ve Aslan, 2011). Yani okul yöneticileri her daim değişime açık olmalıdırlar. Eğitim öğretim liderliklerinin yanı sıra teknolojiyi yakından takip etmeli, iyi bir teknolojik yeterliğe sahip olmalı ve liderlik vasıflarına teknoloji liderliğini de dahil etmelidir (Akbaba-Altun, 2002).

Okul yöneticisinin, teknolojik olanakların eğitimde etkin ve verimli bir şekilde kullanımıyla ilgili bilinçli kararlar verebilmesi, teknoloji liderliği yapabilmesi için teknolojik araçları tanıma, kullanma ve bu alandaki gelişmeleri takip etmeyi gerçekten istemesi gerekmektedir (Ergişi, 2005). Akbaba-Altun (2002) Yöneticilerin, teknoloji liderliği kavramını bünyelerinde bulundurması eğitim-öğretim aşamasında başarıya ulaşma konusunda önemli bir role sahiptir. Okuldakilere teknoloji kullanımının kazandırılmasında yöneticinin özelliklerinin etkili olabileceğine dikkat çekmektedir. (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç 2011), yöneticilerin teknoloji liderliği becerilerini

doğru kullanabilmesi okullarda teknoloji kullanımına dair diğer çalışma arkadaşlarının da motivasyonunu artırıcı bir etmen olduğunu belirtmiştir.

Yılmaz (2005), yöneticilerin teknolojik yeterliliğe sahip olmaları gerekmekte, bu durum gerçekleşmediğinde belirli sınırlılıklarla karşılaşılabileceğini belirtilmektedir.

Yöneticilerin liderlik özelliklerinin, eğitim örgütleri üzerinde önemli bir etkisi vardır. Okul yöneticilerinin sahip olması gereken liderlik rollerinden bir tanesi de teknoloji liderliğidir. Çoğunlukla eğitim teknolojilerinin etkin kullanımı konusunda teknoloji liderliğini benimseyen okul müdürleri sayesinde edinilen bilgi toplumun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verecektir. Teknolojik ağın hızla ilerlediği bir toplumda teknolojiye yakın olan bir okul yöneticisi değişime ayak uyduracaktır. Eğitim veren kurumlar bulunduğumuz toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için sürekli yenilik ve değişimleri takip etmelidirler. Geçtiğimiz yıllarda teknolojideki ilerlemelere alışmakta zorlanan eğitim kurumlarının geri kalmaları kaçınılmaz bir hal almaktadır. Bu açıdan eğitim yöneticilerinin eğitim örgütlerinde teknoloji liderliği rolü önem kazanmaktadır.

Bu bağlamda araştırmanın temel problemi sürekli değişen ve yenilenen teknolojinin eğitim-ğretim süreçlerinde daha etkili şekilde kullanılabilmesi idarecilerin teknoloji liderliği yeterliklerine ne düzeyde sahip olduklarını belirlemek oluşturmaktadır.

1.1.1. Problem Cümlesi

Denizli İli al İlçesindeki kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşleri nedir?

1.1.2. Alt Problemler

1. Denizli İli al İlçesinde kamu okullarında görev yapan öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterlikleri ne düzeydedir?
2. Denizli İli al İlçesinde kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşleri kişisel değişkenlerine (cinsiyet, yaş, kıdem, öğrenim durumu, çalışılan kurum) göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.2. Amaç

Bu araştırmada amaç, Denizli ili al İlçesindeki kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek, yorumlamak ve önerilerde bulunmaktır. Teknoloji artık yaşamın her alanında vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Eğitim alanında da teknoloji önemli bir gereksinimdir.

Bunun için okullarda hem yöneticilerin hem de öğretmenlerin teknolojiyi olabildiğince yakından takip etmeleri ve/veya teknolojiyi nasıl etkin kullanabileceğini bilmeleri, ayrıca öğrencilere de teknolojinin etkin kullanmaları yönünde rehberlik edebilmeleri gerekmektedir. Bu çalışmada okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerine yönelik olarak öğretmenlerin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Önem

Teknolojinin her geçen gün gelişmeye devam ettiği bir gerçek. Teknoloji alanındaki gelişmeleri eğitim için kullanıldığında ve öğrencilere bu teknolojiyi daha iyi nasıl kullanabilecekleri aktarıldığında çağın gerekleri doğrultusunda hareket eden nesiller yetiştirilebilir. Bu en iyi okullarda gerçekleştirilebilir. Okul yöneticileri bu konuda önemli bir rol üstlenmektedirler. Teknolojiyi takip edip, etkin kullanabilmelerinin yanı sıra öğretmen ve öğrencilere de bu konuda rehberlik edebilmelidir. Okul yöneticileri öğretmen ve öğrencilere rehberlik edebilmesi için teknoloji liderliğini etkin bir şekilde gerçekleştirmesi gerekmektedir.. Teknoloji liderliğine sahip bir yöneticisi olan okulların genel olarak çağın gereklerin ayak uydurabilen nesiller yetiştirdiği düşünülebilir. Bu araştırma, yöneticilerin özelliklerinin yanında, tutumlarının, becerilerinin, teknoloji liderliğinin ve teknoloji kullanımının saptanması açısından önemlidir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çal İlçesindeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi okullarda görev yapan öğretmenler ile sınırlı olacaktır.

1.5. Tanımlar

Liderlik: Bir örgütü belirli amaçlar doğrultusunda harekete geçirme noktasında gerekli donanıma sahip olma durumudur.

Teknoloji: Yaşamı kolaylaştırmak ve standartları yükseltmek için oluşturulmuş araç-gereç ve uygulamaların tümüdür.

Eğitim Teknolojisi: Teknolojik olanakların, eğitimin etkinliğini sağlamak adına kullanılmasıdır.

Teknolojik Liderlik: Teknolojik ihtiyaçların gerektirdiği donanıma sahip, çevresindeki insanları teknoloji konusunda harekete geçiren kişidir.

Okul Müdürü: Okullarda eğitimin plana uygun bir şekilde verilebilmesini sağlama görevini üstlenen en yetkili kişidir.

Kamu Okulları: Denizli ili Çal İlçesindeki Bakanlığa bağlı okullardır (okulöncesi-ilkokul-ortaokul-her tür lise).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Liderlik Kavramı

Geçmişten günümüze gelirken toplu halde yaşamının önemini fark eden insanlardan bazıları topluluğun kontrolü ve idaresi için gereken özelliklere sahip birey ya da bireyleri yöneticileri olarak yüceltmışlerdir. Öne çıkarılan bu kişilerin ait olduğu gruba ya da topluma yön verdikleri anlaşılmaktadır. Lider kişiler olarak da adlandırılan bu kişiler farklı özellikleri sayesinde insanlar tarafından takip edilmişler ve toplumun düzenini sağlamaya çalışmışlardır. Çok tartışılan bir konu olması sebebiyle zaman içerisinde hep popülerliğini korumuştur. Liderlik kavramının çok ilgi görmesinden dolayı araştırmacıların farklı tanımlamalar yaptığı görülmektedir. Liderliği tanımlarken Eraslan (2006) belli bir gruba ait insanları belli amaçlar doğrultusunda grubu harekete geçirmek için gerekli olan donanıma sahip olmak sözcüklerini kullanmıştır; Başka bir tanıma göre liderlik; insanları etkileme sanatıdır (Eroğlu, 2013). Liderlik konusunda yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırmacıların liderlik kavramına farklı boyutlar kazandırdıkları, liderlik kavramı üzerinde beklentilerin farklılaştığı ortaya koyulmuştur (Erdem ve Dikici, 2009).

Liderler karar alma süreçlerinde doğru seçimler yapıp bir açıklamada bulunmalıdırlar. Çalışanlar liderlerinden anlayışlı, dürüst ve nazik davranmalarını beklerler. Kararları doğrultusunda çalışanlarını uygun şekilde bilgilendirmesi gereken lider gerekli anlayışı göstermezse, çalışanlar çalışılan ortamda bir adaletsizlik olduğunu düşünmeye başlarlar. Liderin takıma iyi yol gösterebilmesi için takım ruhuna sahip olması gerekir. Çalışanları sürece dahil etmeden, onların desteğini almadan başarıya ulaşmak her zaman mümkün değildir. Lider, hedefe ulaşmak için içinde bulunduğu topluluğu etkileyip harekete geçirmeyi amaçlamaktadır. Lider, topluluk üyelerinin izin verdiği ölçüde güce sahiptir. Bu durumda liderin toplulukla iyi geçinmesi gerektiği unutulmamalıdır (Avcı ve Yaşar, 2016).

2.1.1. Eğitim Kurumlarında Liderlik

Eğitim kurumları, belirli amaçlar ve ilkeler ışığında öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmayı kendine görev edinmiş örgütlerdir. Eğitim kurumlarının ana materyalinin insan olmasından kaynaklı diğer örgütlerden ayrılmaktadır. Eğitim kurumunun amaçlarını ve hedeflerini gerçekleştirecek çalışanlara liderlik rolü oynayacak en önemli

etken ise okul yöneticileridir. Okul yöneticisi; ilerlemek için gereken tutum, beceri ve yetkilere sahip olan kişidir (Can, 2002).

Yöneticinin okul amaçlarını göz önünde bulundurarak öğretmenlere yol gösterici tutum sergilerse daha başarılı bir yönetici olabileceği aşikârdır. Liderlik alanında günümüzde yapılan çalışmalar incelendiğinde öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin liderlik olgusuna dair farklı görüşlere sahip oldukları ortaya çıkarılmıştır.

Değişen ve sürekli kendini yenileyen eğitim örgütlerinde çağdaş yöneticilik anlayışının ön plana çıkmasıyla liderlik kavramı da daha fazla önem kazanmıştır. Eğitim örgütlerinde yöneticilerin eğitim öğretim liderliğinin yanı sıra farklı liderlik rollerini de üstlenmeleri beklenmektedir. Özellikle teknolojinin eğitim öğretim süreçlerinde etkin rol oynaması bir diğer liderlik rolü olan teknoloji liderliğini de zorunlu hale getirmiştir.

2.1.2. Okul Yöneticilerinin Liderliğinin Rollerini

Johnson ve Hynes (1997) okul yöneticileri liderlerin yaptığı işlerde fark oluşturan okul yöneticileri olduğunu dile getirerek lider olarak okul yöneticilerin diğer okul yöneticilerie göre daha farklı sınıf içi uygulamalar yaptıklarını ifade etmiştir.

Danielson (2006) kavramı geniş bir kapsamda ele alarak okul yöneticileri liderin rollerini;

- Veri ve kanıtlara dayalı karar vermek
- Fırsatları değerlendirme ve inisiyatif almak
- Ortak bir amaç doğrultusunda kişileri bir araya getirmek
- Kaynakları doğru değerlendirme ve hareke geçmek
- Süreci izleme ve değişen durumlara uygun yaklaşımlar geliştirmek
- Sürdürülebilir bir bütünlük sağlamak
- Öğretim ortamına katkı sağlamak
- İyimser ve hevesli olmak
- Açık fikirlilik ve alçak gönüllülük
- Cesaret ve risk alma konusunda istekli olmak
- Güven ve kararlılık
- Belirsizliğe karşı tolerans
- Yaratıcılık ve esneklik
- Tahammül göstermek
- Çok çalışma isteği olarak ifade etmiştir.

Okul yöneticileri liderlerin en önemli kişisel niteliklerinden biri de değişime ve gelişime açık olmaları ve bunları desteklemeleridir (Wilson, 1993). Ayrıca, Leithwood ve Jantzi (1997) okul yöneticileri liderlerin çok çalışmak konusunda özverili olduklarını da belirtmiştir. Snell ve Swanson (2000) benzer bir yaklaşımla okul yöneticileri liderlerin gerek öğrencilerin gerekse meslektaşlarının eğitim faaliyetlerinde fark oluşturan ve hem özyeterlik hem de kendine güven algılarına sahip olduklarını ifade etmiştir. Hatfield (1986) okul yöneticilerini; insanlarla ilgilenme konusunda yetenekli, yazılı ve sözlü iletişimde becerikli, esnek, sabırlı ve tarafsız, kendi alanında mesleki uzmanlığı olan, organize ve rolünü yerine getirme konusunda hevesli kişiler olarak belirtmiştir.

Okul yöneticileri liderlerin sahip olması gereken özelliklerden biri de vizyona sahip olmaktır (Snell ve Swanson, 2000). Okul yöneticileri liderlerin sahip olduğu başka nitelikleri ise Lieberman (1988) zaman yönetimi, inisiyatif alma, süreci gözleme ve koordinasyon olarak ifade etmiştir.

Boles ve Troen (1996) okul yöneticileri liderliğini pedagojik yenilik, okul yöneticileri adaylarının eğitimi, müfredat geliştirme, araştırma ve kontrol olmak üzere beş noktada değerlendirmiştir. Danielson (2006) lider okul yöneticilerinin; okullarda uzman okul yöneticiliği, bölüm başkanlığı, zümre başkanlığı, takım lideri ve aday okul yöneticilerine rehberlik yapmak gibi çeşitli görevler üstlendiklerine değinmiştir.

2.1.3. Okul Yöneticilerinin Liderliğinin Önündeki Engeller

Okulların evrensel manada istenen hedeflere ulaştığı, var olan örgüt yapısının bazı faydalar sağladığı, birçok eğitimci için mevcut eğitim sisteminde değişim istemedikleri gibi anlayışların okul yöneticileri liderliğinin önündeki örgütsel engellerden bazıları olarak sayılabilir. Pellicer ve Anderson (1995) okul yöneticileri liderliğine yönelik çabaların bürokrasinin izin verdiği kadarıyla başarılı olabileceğine değinmiştir. Örgüt yapısının okul yöneticileri liderliği üzerinde olumsuz etkileri olabileceği söylenebilir. Coyle (1997) okul yöneticilerin kendilerini ve meslektaşlarını lider olarak kabul etmekte zorlandıklarını söylemiştir. Yeni davranışları kabul etmenin zor olduğunu belirten Lieberman and Miller (1999) sonunda yeni olanı kabul etmektense eski alışkanlıklara dönmenin daha kolay olduğunu belirterek okul yöneticileri liderliğinin önündeki engeli ifade etmiştir. Boles ve Troen (1994) bizzat okul yöneticilerin ve yöneticilerin bu yeni okul yöneticileri liderliği rollerine karşı çıktıklarını ve buna karşı direnç gösterdiklerini vurgulamıştır. Katzenmeyer ve Moller (2001) okul yöneticileri liderlerden liderlik rolleri beklendiğinde yeterli desteği alamadıklarını belirtmiştir.

Rol belirsizliğinin, çatışmanın ve aşırı iş yükünün okul yöneticileri liderleri olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Okul yöneticileri liderlerin karşılaşabileceği sorunları ifade eden Smylie vd. (2002) sınıf sorumlulukları ile birlikte okulda üstlendikleri davranışlarını dengelemek amacıyla okul yöneticileri liderlerin aşırı iş yüküne, strese, rol karmaşasına sahip olabileceklerini ifade etmiştir. Smylie ve Denny (1989) okul yöneticileri liderlerin okul lideri olarak yüklendiği görevin sınıf faaliyetlerini aksatmasına yol açabileceğini belirtmiştir. Bu görüşleri destekleyen Whitaker (1997) okul yöneticileri lider ve diğer okul yöneticileri arasında değişen ilişkilerin de okul yöneticileri liderliğini olumsuz yönde etkileyen başka bir yön olduğunu vurgulamıştır. Murphy (2005) bu tür durumlarda okul yöneticileri liderin yalnızlık ve sıklıkla dışlanma hissi yaşadıklarına dikkat çekmiştir.

Bununla birlikte okul yöneticileri liderliğinin önündeki engellerden biri de okul yöneticilerin mesleki olarak kendi kararlarını alma ve bağımsız karar verme hakkına sahip olarak gördükleri okul yöneticiliği mesleğinin tabiatı ile ilgilidir. Okul yöneticileri liderliğinde gerekli bir nitelik olan meslektaşlarıyla işbirliği konusunda bazı sıkıntılar yaşanabilir.

2.1.4. Okul Yöneticilerinin Liderlerinin Desteklenmesi

Okul yöneticileri liderliğini destekleyecek olan bir unsur okul yöneticilerin liderlik davranışı göstermeleri için yeterli zaman tanınması olarak ifade edilebilir. Ortak planlama yapılmış zaman dilimlerinin ve düzenli olarak organize edilmiş toplantıların okul yöneticileri liderlere ihtiyaç duyduğu zamanı sağlama konusunda destek olacaktır (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz, Dalgıç, 2011).

Okul yöneticileri liderliği konusunda daha çok mali kaynak kullanabilmelidir. Bu konu hakkında Ainscow ve Southworth (1996) benzer tespitler yaparak, okul yöneticileri liderliğine fon ayırmanın zaman, eğitim ve materyal açısından değerlendirildiğinde en önemli unsurlar olduğuna değinmiştir.

Okul liderliğini kabul etmiş bir okul kültürü, vazgeçilmez bir unsur olarak değerlendirilebilir. Okul yöneticilerinin sınıf dışında lider olarak yer aldığı durumları destekleyici olarak teşvik ve ödüllerin de önemli bir role sahiptir. Katzenmeyer ve Moller (2001) mali ya da mali olmayan ihtiyaçların karşılanmasının okul yöneticilerin lider olarak sorumluluk almaları konusunda isteklilik göstermelerinde derin bir etkiye sahip olacağını dile getirmiştir. Yöneticilerin, sendika liderlerinin okul yöneticilerine hak ettiği değeri göstermeleri olumlu yönde teşvik edici bir unsurdur. Ayrıca meslektaşları

tarafından kabul edilmenin ve itibar gösterilmenin okul yöneticileri liderler açısından önemli taşımaktadır, bunun olmadığı durumlarda okuldaki liderliğin gelişiminde bir takım olumsuzluklar yaşanabilir. Okul yöneticileri liderlerin liderlik davranışlarını yerine getirmede karşılaştığı rol karmaşasının bir nedenini de sınıf okul yöneticileri ve okul lideri olarak rollerinin tam olarak belirlenmemesi olarak gösterilebilir (Banoğlu, 2011).

2.2. Teknoloji Kavramı

Uluslararası Teknoloji Eğitimi Birliği (ITEA-International Technology Education Association, 2015) tarafından teknoloji, çevrenin ihtiyaç ve isteklere bağlı olarak daha elverişli bir ortam sağlamak için yapılan değişimler olarak tanımlanmıştır. Teknoloji; “pratik hayatta ihtiyaçların giderilmesinde kullanılıp, Yunanca tekhnè (sanat, zanaat) ve logos (söz, sözcük) kelimelerinden türetilen kavramdır (Dinç, 2019).

Basalla'ya (1996) göre teknoloji, içinde bulunulan çevreyi ve durumları daha iyi şekilde değerlendirebilmek için kullanılan bir araçtır. Teknolojinin gelişmesinde en önemli etken insan zekâsıdır. Teknolojideki görebildiğimiz tek iz insanlığın bırakmış olduğu izdir. Çünkü insanlar tarafından üretilen ve geliştirilen bir kavram olan teknoloji aynı zamanda insanlar için yaratıcılık sağlayan bir olgudur (Gerçek, 2016).

Teknoloji, bireyin hayat kurduğu çevreyi kendisine daha faydalı hale getirmek amacı ile değiştirmesidir. Teknoloji aracılığıyla toplumlar kolaylıkla ihtiyaçlarına ulaşmaktadır. Teknoloji alanında gelişmiş toplulukların çağın gereklerine göre faaliyet gösterebildiği, buna bağlı olarak da gelişmiş bir kültüre ve yüksek yaşam standardına sahip oldukları gözlemlenmektedir (Varol, 2002).

2.2.1. Eğitim Teknolojisi

Ülkeler bilim ve teknolojilerinde görülen hızlı gelişmeler ile kaçınılmaz bir yarışa girmişlerdir. Günümüzde güncel teknolojik imkânların geliştirilmesi artık ayrıcalık olarak değil zorunluluk haline geldiği görülmektedir. Yaşanılan zamana uyum sağlamada ve gelişimin sağlanmasında eğitime en önemli rol düşmekte, bu bağlamda eğitim etkinliklerinde teknolojiden en verimli şekilde faydalanmak gerekir. Teknoloji, eğitim sisteminde önemli bir role sahiptir ve teknolojiden yararlanılmayan derslerde yüksek başarı olmamaktadır (Dinç, 2019).

Eğitim ve teknoloji, kişilerin veya toplulukların ekonomik, siyasi, kültürel ilişkilerinin yönünde etkilidir. Ayrıca kişilerin veya toplulukların sosyal refah düzeylerinin belirlenmesine de etki etmektedir. Teknolojik gelişmeler için belirli bir

eğitim gerekmektedir. Aynı zamanda teknolojik gelişmeler eğitimin geliştirilmesi amacı ile kullanılabilir. Bunun için teknoloji ve eğitim kavramları birbiri ile ilişkilidir (Özkul ve Girginer, 2001).

Eğitim teknolojisi ilk olarak öğrencilerin başarısını arttırmak amacıyla teknolojik araç kullanımı olarak tanımlanmıştır. Eğitim teknolojileri öğrenmenin her boyutundaki problemlerin çözümlenmesinde kullanılır. Eğitim teknolojisi, araç-gereç, insan, fikir ve kurumların bir arada analiz, düzenleme, uygulama, değerlendirme ve yönetim adımlarını bir arada bulunduğu karmaşık bir yapıya sahiptir (Akkoyunlu, Altun ve Soylu, 2008).

Eğitimsel boyutta açığa çıkan sorunlara çözüm bulmak amacıyla eğitim-öğretim, yönetim, iletişim ve diğer teknolojilerin bir arada kullanılması eğitim teknolojisi kavramını oluşturmuştur. Eğitim teknolojisini, öğrenme ve sosyal iletişim alanlarındaki yapılan araştırmalara dayanan sistemli bir planlamayla uyarak erişilebilen toplumsal kaynakları profesyonel kullanılması, ürün çıktıları değerlendirerek eğitimin alt hedeflerine ulaşılması olarak tanımlanabilir (Demirel, 2003). Öğrencilerin öğrenme faaliyetlerini iyileştirmek ve bilgi birikimlerini arttırmak kullanılmaktadır (Kazan, 2004). Bilgi ve iletişim alanında gelişmeler ile yenilikçi araçların eğitim-öğretim etkinliklerinde kullanılmasıdır (Koşar ve diğer, 2003).

Eğitim teknolojisi, eğitimde gerekli araç gereçleri kullanarak daha etkili şekilde bilginin aktarılması şeklinde tanımlanabilir. Eğitim-öğretimde teknoloji ile öğrenme faaliyetlerinde sürekli erişimi sağlamak, öğrenim faaliyetlerinin etkinliğini arttırmak, maliyet oranlarını azaltmak, güncel teknolojik gelişmelere uyum sağlamak ve bireylere yaşamlarında gereksinim duyacakları yeteneklere ulaşmalarını sağlamak amaçlanmıştır (Özkul ve Girginer, 2001)

Eğitim teknolojilerinin yararlarını öğretmen ve öğrenciyi eğitim ve öğretimde özgürlüğünü sağlamak, etkili etkinler sunmak, birincil bilgi kaynaklarına erişimi sağlamak, motivasyonu arttırmak, nitelikli öğrenmeleri sağlamak, fırsat eşitliği sunma, bireysel araştırmalar olarak sağlamak olarak özetlenebileceğini belirtmiştir. Bu yüzden teknolojinin eğitimdeki faydalarından dolayı, okullarda teknolojik araç gereçlerin yeterli seviyeye getirilmesi önem başarı bakımından önem taşımaktadır (Dinç, 2019).

2.2.2. Teknolojik Liderlik

Teknolojik liderlik; teknolojiyi okulda daha aktif şekilde kullanmak için eş güdümlenmenin yapılması, okulu bu konuda etkilemesi, yönlendirmesi ve yönetilmesidir. Çakır (2013) teknoloji liderinin; dijital çağın ihtiyaçlarını karşılayabilecek donanıma

sahip olması gerektiğine vurgu yapmıştır. Tüm teknolojik gelişmelerden haberdar olmalı ve kullanabilmelidir. Çevresindekileri teknoloji kullanımına teşvik eden ve teknolojiyi yaşamın farklı alanlarına uyarlayabilen ve çevresindekileri de bu alana örgütleyebilen kişidir. Teknoloji liderleri bu yüzden hayatının içine teknolojiyi entegre etmiş, çevresindekileri de bu kanala yönlendiren kişilerdir. Bunun yanında teknolojik yeniliklere kolayca adapte olmaları gerekmektedir (Can, 2003). Bu doğrultuda okulda teknolojiyi en verimli şekilde kullanıp gerektiğinde kendilerini geliştirmeleri önemlidir (Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç, 2011; Turan, 2002).

Okul yöneticilerinin teknolojik liderlikleri ile ilgili olarak alan yazın incelendiğinde şu bulgulara ulaşılmıştır. Can (2008), “İlköğretim Okulları Yöneticileri Teknoloji Liderlik Yeterlilikleri” adlı çalışmasında; yöneticilerin teknolojiyi yönetim ve eğitim alanlarında etkin biçimde kullanmaları için gerekli olan teknoloji liderliği yeterlik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya göre okul yöneticileri teknoloji liderlik görevlerini çoğunlukla yerine getirmektedir. İlköğretim okul müdürleri teknolojik liderlik konusunda kendilerini öğretmenlerden daha yeterli görmektedirler.

Şişman (2010) okul müdürlerinin eğitim teknolojilerini elde etme ve etkin kullanmada karşılaştıkları durumların yanında teknoloji liderliği hakkında karşılaştığı problemleri ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Çalışmaya göre, okul yöneticileri eğitim teknolojilerini elde etme ve etkin kullanma süreçlerinde yüksek düzey yeterliliğe sahip oldukları bulunmuştur.

2.2.3. Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Standartları ve NETS-A

Okul müdürlerinin okuldaki diğer bireyleri aktif teknoloji kullanıcısı haline getirebilmesi için teknoloji alanında da liderlik vasfını bulundurması gerekmektedir (Persaud, 2006). Okul yöneticilerinin teknoloji lideri sıfatına sahip olabilmeleri için öncelikle iyi bir kullanıcı olmaları gerekir, ancak bunu sağladıklarında teknoloji ile ilgili etkin kararlar verebilirler. Başarılı okul yöneticileri, daha etkili ve mantıklı kararlar verebilmek için teknolojinin gücünü kullanabilen, işe koşabilen ve örgüt içerisindeki her seviyedeki paydaşlarla etkili iletişim kurabilen liderlerdir. Teknoloji liderliği yeterliliklerine sahip bir okul yöneticisi; kurumunun teknolojiye adaptasyonunu sağlayan; yeni eğitim teknolojilerinin temini için mevcut kurum olanaklarını verimli şekilde değerlendiren ve ek kaynak arayan kişidir. Ayrıca, personelin öğretim teknolojilerine olan yeteneklerini ve personelin meslekte gelişimlerini izleyen; eğitim-öğretim öğrenci değerlendirme faaliyetlerini teknolojik ortamda takip eden; okul-aile ve

çevre ile kurumun iletişiminin sağlanmasında teknolojiye yer veren etkin liderdir (Adada, Shatila ve Mneymineh, 2017).

Okulda teknoloji ile bütünleşmeyi sağlamak amacıyla öğretmenleri ve çalışan personeli desteklemek için okul müdürlerinin sahip olması gereken temel teknoloji becerileri vardır. Okul yöneticileri teknoloji kullanımını konusunda model olmalıdır. Okul yöneticileri yeni teknolojinin kullanımında diğer çalışan personelinin yanında olmalı ve eğitimlerini desteklemelidir. Okul yöneticileri teknolojiye disiplinler arası uyumu başarmalıdır. Okul yöneticileri okullarda teknolojinin kullanılmasında çalışan personel eğitiminin önemini farkında olmalıdır. Eğitim kurumu yöneticileri geniş açıyla bakarak, teknolojiyi öğretme ve öğrenme faaliyetlerine adapte etmek için diğer personelle birlikte çalışmanın ne kadar önemli olduğunu anlamak zorundadır (Dinç, 2019).

NETS-A, okul yöneticilerinin eğitim teknolojisi ile ilgili ne bilmeleri gerektiğini ve neler yapılabileceği konusunda önerileri kapsayan çalışma olup, standartları uzmanlar ve ortak kuruluşlar tarafından bu alanda yapılmış inceleme ve yorumların bir danışma kurulu gözetiminde elde edilen verilerin aracılığıyla geliştirilmiştir. Sonucunda “Okul Yöneticileri İçin Teknolojik Standartlar” (TSSA) olarak isimlendirilmiş ve 2001 yılında kullanılmaya başlanmıştır. 2002 yılında ISTE NETS standartları olarak geliştirilmiştir. NETS-A standartları altı boyutta gruplandırılmıştır (Anderson ve Dexter, 2005).

“Yöneticiler İçin Ulusal Eğitim Teknolojileri Standartları” (NETS-A) olarak, ABD’deki Uluslararası Eğitim Teknolojileri Topluluğu (ISTE) tarafından Okul yöneticilerde bulunması gereken "teknoloji liderliği standartları" olarak belirlenen boyutlar aşağıda sıralanmıştır (Anderson ve Dexter, 2005);

- Liderlik ve Vizyon
- Öğrenme ve Öğretim
- Verimlilik ve Profesyonel Uygulama
- Destek Hizmetleri, Yönetim ve İşlemler
- Ölçme ve Değerlendirme
- Sosyal, Yasal ve Etik Konular.

NETS-A; her birinin altında beş ile yedi arasında soruların bulunduğu toplam 35 sorudan oluşacak şekilde yukarıda listelenen altı boyut altında gruplandırılmıştır. Bu standartların uygulanabilmesine yardımcı olmak için bir dizi profiller oluşturulmuş ve bunlar müdürler, okul yöneticileri ve bölge teknolojisi program yönetmenleri için ayrı ayrı gruplandırılmıştır. ISTE tarafından yöneticilere standartların uygulanmasına yönelik olarak daha fazla yardımcı olmak amacıyla rehber bir kitap yayınlanmıştır (Dinç, 2019).

2003 yılı Haziran ayında ISTE'nin web sitesinde uygulayıcılar üzerindeki yaygın etkisinin bir göstergesi olarak NETS-A standartlarını 29 devletin “Kabul, uyarlanabilir veya uyumlu” olarak rapor etmiştir. ISTE'nin okul yöneticileri için belirlediği boyutlar kısaca şöyledir:

- Liderlik ve Vizyon: Okulda teknoloji liderlerinin, ortak teknolojik vizyon geliştirmesi, ortak vizyonu gerçekleştirmek için bütçe oluşturması ve kaynak sağlaması, işbirlikçi ve kurumsal iklimin oluşturulması olarak ifade edilebilir.
- Öğrenme ve Öğretim: Öğrenme merkezli eğitim, işbirlikçi ve üst becerilerin geliştiği ortamların oluşturulmasıdır.
- Ölçme ve Değerlendirme: Eğitimde öğrencilerin öğrenme düzeylerini ve bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla farklı izlem araçları kullanılmaktadır. Ölçme ve değerlendirme için teknolojik olanaklardan yararlanılabilmektedir.
- Destek Yönetim ve İşlemler: Okul yöneticileri teknolojinin etkin bir şekilde okullarda kullanılmasını sağlarlar. Aynı zamanda okulun tüm faaliyetlerini teknolojiyi kullanarak kolaylıkla yürütebilir.
- Verimlilik ve Profesyonel Uygulama: Okul yöneticileri, öğretmenlerin, öğrencilerin ve diğer okul çalışanlarının verimliliğini artırma ve iletişimlerini güçlendirme adına teknolojiden yararlanabilirler.
- Etik, Sosyal ve Yasal Konular: okul yöneticilerin teknolojik olanaklardan herkesin eşit ölçüde yararlanmalarını sağlamalıdır. Ayrıca, teknoloji ile ilgili oluşmuş olan çeşitli problemleri dikkate almalı ve çözmeye çalışmalıdır.

Okul yöneticileri; teknoloji programını oluşturmak ve uygulamak, öğretmen ve öğrencilerin teknolojik becerilerini geliştirmeleri için fırsat sağlamak, öğrenciler için teknoloji alanındaki uygun fırsatlar ile ilgili öğrenci aileleri ile konuşmak gibi sorumluluklara sahiptirler. Ayrıca okul ortamında teknolojinin bütünleştirilmesi ile ilgili öğretmenin yeterliliğini ölçen bir öğretmen değerlendirme aracını oluşturmak ve öğretmenlerin teknolojik becerilerini çekici hale getirmek için okul yöneticisi olarak liderlik yapmakta okul yöneticilerinin sorumlulukları arasında sayılabilir (Battle, 2004)

Flanagan ve Jacobson (2003) yapmış oldukları çalışmada eğitim teknolojilerinin etkin kullanıma dair bazı hususlara dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin gerçek öğrenme düzeylerine uygun teknolojik ürünleri kullanmaları desteklenmelidir. Eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tüm eğitimcilerinde görüşleri alınarak ortak bir vizyon oluşturulmalıdır. Öğretmenlere uygun zamanlarda teknolojinin eğitimde kullanımına yönelik eğitimler verilmelidir. Okulda tüm öğretmenlerin ve öğrencilerin eşit ölçüde

teknolojik olanaklardan yararlanmaları sağlanmalıdır. Okul içinde ve dışında herkesin istediği zaman internet kullanmaları sağlanmalıdır.

Amerikan Güney Bölge Eğitim Kurulu, eğitim teknolojisi hakkında 1998 yılında bazı standartlar oluşturmuştur. Var olan geçerli teknolojinin kullanımını için uzun süreli planlama öğeleri anlaşılabilir. Teknolojiyle ilgili problemleri dikkate alarak çözüm yolları önerebilmeli ve bunları uygulayabilmelidir. Teknolojinin eğitimin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayabilecek kapasiteye sahip olabilmelidir. Teknolojinin kullanılması için belirli bir ekonomik kaynağın olması gerekir. Teknoloji kullanımını için gerekli olan maddi olanakların elde edilmesi için bütçeyi oluşturan mercilerle iyi bir bürokrasi ilişkisi kurabilmelidir. Okul yönetimine ilişkin tüm yönetim işlerinde ve problemlerin çözüm aşamasında karar verme mekanizmasını geliştirmelidir. Verilerin toplanmasında ve analiz edilmesinde teknolojiyi kullanabilmelilerdir. Teknolojideki yeniliklerin, öğrenme ve öğretme süreciyle nasıl bütünleştirilebileceğini bilmelidir (Schoeny, Heaton ve Washington, 1999).

Güncellenen NETS-A standart alanları incelendiğinde; liderlik ve vizyonun yerini vizyoner liderlik, öğretme ve öğrenmenin yerini dijital çağ öğrenme kültürü, üretkenlik ve mesleki gelişimin yerini profesyonel uygulamada mükemmellik, destek, yönetim ve işlemlerin yerini sistematik gelişim, sosyal, yasal ve etik konuların yerini dijital vatandaşlık kategorilerinin aldığı görülmektedir. Bu çalışmada 2009 yılında yayınlanmış NETS-A standartları temel alınmış ve standartlar Hacıfazlıoğlu, Karadeniz ve Dalgıç (2010) tarafından kısaca açıklanmıştır:

- *Vizyoner Liderlik:* Okul müdürleri, eğitim kurumunda teknolojik bütünleşmeyi amaçlar, mükemmeliyetçi ortak vizyonun planlanması ve uygulanmasına model olur ve eğitim örgütüne liderlik eder.
- *Dijital Çağ Öğrenme Kültürü:* Okul müdürleri, ilgi çekici eğitim ortamı sağlayan güncel, dinamik bir dijital çağ öğrenme kültürü oluşturur ve sürekliliğini sağlar.
- *Mesleki Gelişimde Mükemmellik:* Okul müdürleri, dijital teknoloji ve kaynakların kullanılmasıyla öğrenmeyi geliştirmek için öğretmenleri destekleyen yenileşmeyi sağlar.
- *Sistematik Gelişim:* Okul müdürleri, teknolojik kaynakları etkin kullanılmasını ve örgütte sürekli gelişimi sağlamak için dijital çağ liderliğini ve yönetimini sağlar.
- *Dijital Vatandaşlık:* Okul müdürleri, kurumda dijital yenilikçi kültürün gelişimini destekler, sosyal, etik, yasal konu ve sorumlulukların bilinciyle planlamalar yapar.

2.3. İlgili Araştırmalar

Alanyazında, okul yöneticilerinin teknoloji liderliklerini konu alan birçok çalışmaya rastlanılmıştır. Bu çalışmalardan bazılarında, yakın tarihli çalışmalar öncelikli tutularak bu başlık altında yer verilmiştir.

Banoğlu (2011) çalışmasında, okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliklerini belirlenmeyi amaçlamıştır. İstanbul'un Kadıköy ve Maltepe ilçelerinde görev yapan tüm okul müdürlerine ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, okul müdürlerinin teknolojik liderlikleri yüksek bulunmuştur. Kadın okul yöneticilerinin liderlik ve vizyon yeterlikleri daha yüksek teknoloji liderliğine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bülbül ve Çuhadar (2012) yaptıkları çalışmada okul yöneticilerinin teknoloji liderliği özyeterlik algılarını incelemişlerdir. Çalışma verilerine, 269 okul yöneticisi ile yapılan anket sonucunda ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine ilişkin öz yeterliliklerini yüksek olarak değerlendirmişlerdir. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliğine yönelik özyeterlik algılarının cinsiyet ve eğitim kademelerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik eğitim alan yöneticilerin teknoloji liderliği özyeterlik algıları daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca teknoloji liderliği özyeterlik algısının teknolojiye yönelik kabulleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Weng ve Tang (2014) 'Teknoloji liderliği stratejileri ile okul yönetiminin etkililiği: Deneysel bir çalışma' adlı çalışmalarına, Tayvan ve Tayvan'a bağlı üç adada bulunan 82 ilköğretim okulundan 323 okul yöneticisi katılmıştır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, ilköğretim okulu yöneticileri, teknoloji liderliği 77 stratejilerini kullanma bilincine yüksek düzeyde sahiptirler. Aynı şekilde bu yöneticiler, okul yönetimi alanında da genel olarak yüksek seviyede bir etkililiğe sahiptirler. Buna göre, teknoloji liderliği stratejilerinin, okul yönetimi etkililiği üzerinde önemli oranda olumlu etkisi bulunmaktadır. Yani teknoloji liderliği stratejilerine sahip olunması, okul yönetiminin etkili olduğunun da bir göstergesidir. Bu çalışmanın bulgularına göre, teknoloji liderliği stratejileri, okul yöneticilerinin etkililiğini artırma adına, okul yöneticileri yetiştirme programlarının olmazsa olmazı olarak görülmelidir.

Irmak (2015) çalışmasında, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin öğretmen algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma verileri, 387 öğretmenin görüşleri alınarak elde edilmiştir. Öğretmenler, okul yöneticilerini orta düzeyde teknoloji liderliği sergileyebildikleri algısına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Teknoloji

liderliği davranışının “insan merkezlik”, “vizyon”, “iletişim ve işbirliği” alt boyutlarında da öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticileri teknoloji liderliğini orta düzeyde sergileyebilmektedirler. “Destek” alt boyutunda ise okul yöneticilerinin teknoloji liderliğini yeterince sergileyebildikleri düşünülmektedir. Sınıf öğretmenleri yöneticilerinin daha yüksek teknoloji liderliği sergilediğini düşünmektedirler. Aynı şekilde ilkokul öğretmenleri ortaokul öğrenenlerine göre yöneticilerinin teknoloji liderliği sergilediği görüşüne daha fazla katılmaktadırlar. Öğretmenlik mesleğini daha uzun süre yapmış olanların okul yöneticilerinin destek alt boyutunda daha yüksek teknolojik liderlik sergilediklerine dair düşünceleri de artmıştır. Öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarını sergileyebildiklerine yönelik algılarının, eğitim-öğretim etkinliklerini gerçekleştirebilmelerini olumlu yönde etkilemektedir.

Aktaş (2016) çalışmasında, liselerdeki okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerini incelemeyi amaçlamıştır. İstanbul İli Anadolu yakasındaki sekiz ilçedeki liselerde görev yapan 338 okul yöneticisinden elde edilen veriler değerlendirmeye alınmıştır. Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin teknoloji liderliği özyeterlik algıları yeterli düzeyde bulunmuştur. Okul yöneticilerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik yüksek düzeyde olumlu tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Okul yöneticilerinin eğitimde teknoloji kullanımına yönelik tamamen yeterli oldukları görülmüştür.

Cantürk (2016) çalışmasında, okul yöneticilerinin teknolojik liderlik davranışlarını ve bilişim teknolojilerinin yönetim süreçlerinde kullanımını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmaya 179 yönetici ile 508 dahil edilmiştir. Araştırmanın nitel kısmında 18 okul yöneticisi ile görüşülmüştür. Araştırma sonucunda okul yöneticileri yönetim sürecinde bilgi ve iletişim teknolojilerini yüksek oranda kullandıklarını savunurlarken, öğretmen görüşlerine göre daha düşük oranda kullandıkları bulunmuştur. Bilgi iletişim teknolojilerini kullanabilen okul yöneticileri teknoloji liderliği davranışlarını da sergileyebilmektedirler.

Demirsoy (2016) çalışmasında, okul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterlikleri ile öğretmenlerin teknolojik pedagojik bilgi düzeyleri arasındaki anlamlı ilişkiyi belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya, 463 öğretmen dahil edilmiştir. Okul yöneticilerinin teknolojik liderlikleri ile öğretmenlerin teknolojik pedagojik bilgi düzeyleri ilişkili bulunmuştur. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknolojik yeterlik düzeylerine yönelik algıları mezun olunan okul türüne, cinsiyete ve bransa göre anlamlı bir farklılık oluşmadığı bulunmuştur. 16 ve üstü yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin, okul yöneticilerinin teknolojik liderlik düzeylerine yönelik algıları daha yüksektir. İlkokul

öğretmenlerinin lise öğretmenlerine oranla yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerini daha yüksek olarak algıladıkları bulunmuştur. Öğretmenlerin olumlu algıları yaşa göre artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Gerçek (2016) çalışmasında, öğretmenlerin algılarına göre yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeyi ile yönetici etkililiği düzeyi arasındaki ilişki durumunu incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma verilerine ulaşmak için özel okullarda görev yapan 424 öğretmenle anket çalışması yürütülmüştür. Araştırma sonucunda, özel okul öğretmenlerinin görüşleri ile yöneticilerinin etkililik düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin, yöneticilerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin algıları cinsiyete göre farklılık göstermiş ve kadın öğretmenlerin yöneticilerin teknoloji liderliği düzeylerini daha yüksek buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Mesleki kıdem 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeyini daha yüksek buldukları görülmüştür. Öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeyine ilişkin algıları görev çeşidi ve öğrenim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılık oluşmadığı bulunmuştur.

Aşçı (2017) çalışmasında, özel okullarda çalışan öğretmenlerin, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin algılarını ve gösterdikleri teknoloji liderliği davranışlarının öğretmenlerin kendi performanslarına etkisine ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma İstanbul ilinde özel ilk ve ortaokullarda görev yapan 300 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma sonucuna göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranış düzeylerine yönelik öğretmenlerin algıları yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin algıları demografik değişkenlerine (cinsiyet, branş, okul kademesi, mesleki kıdem, mezun olunana fakülte ve teknoloji eğitimi alma durumu) göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarının öğretmenlerin kendi davranışlarına etkisine yönelik algı düzeyleri yüksek bulunmuştur.

Esplin (2017) çalışmasında, Utah ilköğretim müdürlerinin Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE) Yöneticiler için Standartlarını kullanarak algılanan teknoloji liderliği düzeyini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma verileri, 2009 İlkeleri Teknoloji Liderliği Değerlendirmesi (PTLA) kullanılarak 129 Utah ilköğretim okulu müdüründen toplanmıştır. Bu ankette, çerçeve olarak 2009 ISTE Yöneticiler için Standartları kullanmıştır. Araştırmada, Utah ilköğretim okulu müdürlerinin teknoloji lideri olarak liderlik etmeye yeterince hazır olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktada yönetici

konumundaki eğitimcilere daha fazla yardımcı olmak için teknoloji liderliği profesyonel gelişim modeli tasarlanmıştır.

Baybara (2018) çalışmasında, kamu ve özel ilköğretim okullarında çalışan yöneticilerin, teknoloji liderliği yeterlilik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. İstanbul ili, Bahçelievler ilçesinde bulunan kamu ve özel ilköğretim okullarında çalışan 507 öğretmen ve 81 okul yöneticisi çalışmaya dahil edilmiştir. Okul yöneticilerinin, teknoloji liderliği rollerine ilişkin algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerinin etik ve güvenlik ile destek alt boyutlarında yeterli iken, gelişim ve değerlendirme ile planlama ve denetim alt boyutlarında ise kısmen yeterliğe sahip oldukları görülmüştür. Kamu okullarında görev yapan öğretmenler özel okullarda görev yapanlara oranla yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerini daha yüksek bulmaktadırlar.

Kamu ve Özel ilköğretim okulu öğretmenleri ise, yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerini bazı boyutlarda kısmen, bazı boyutlarda ise yeterli düzeyde gerçekleştirdiklerine inanmaktadırlar. Devlet okullarında görev yapan öğretmenler, 'Destek', 'Gelişim ve Değerlendirme' ve 'Etik ve Güvenlik' boyutlarında özel okullarda görev yapan öğretmenlere göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görevlerini yerine getirme düzeylerinin daha yüksek olduğunu düşünmektedirler. Mesleki kıdem ve Eğitim durumu değişkenleri açısından, okul yöneticilerinin, teknoloji liderliği rolleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Biçer (2019) çalışmasında, okul yöneticileri ve bilişim teknolojileri öğretmenlerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma verilerine, Isparta ilinde bulunana ilkokul ve ortaokullardaki 71 müdür, 108 müdür yardımcısı ve 103 bilişim teknolojileri öğretmenin görüşleri alınarak ulaşılmıştır. Yaş ve mesleki kıdem arttıkça yöneticilerin teknoloji liderliği yeterliliklerinin düştüğü sonucuna ulaşılmıştır. Kadın yöneticilerin teknoloji liderliği yeterlik düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Okul türüne göre anlamlı farklılık görülmüştür. Ancak vizyoner liderlik alt boyutunda farklılık görülmemiştir. Diğer tüm alt boyutlarda ise ortaokullarda görev yapan yöneticilerin teknoloji liderliği yeterlikleri daha yüksek bulunmuştur. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri yaşa ve mesleki kıdeme göre anlamlı düzeyde farklılaşmamıştır. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin, yöneticilere oranla daha yüksek teknoloji liderliği yeterliliğine sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Dinç (2019) çalışmasında, okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın verilerine ulaşabilmek için Düzce ilinde görev yapan devlet anaokulu, ilkokulu, ortaokulu, liselerde görev yapan 149 müdür ve 373 öğretmenin görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliği konusundaki algı düzeyleri yüksek bulunmuştur. Erkek okul müdürlerinin teknoloji liderliğine yönelik yeterliklerine ilişkin algı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu, yöneticilik süresi gibi demografik değişkenlerine göre anlamlı farklılık oluşmadığı görülmüştür. Çalışılan kurum değişkenine göre bakıldığında ise anaokul müdürlerinin teknoloji liderliğine yönelik yeterliliğe ilişkin algı düzeyleri daha düşük bulunmuştur. Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerini teknoloji liderliği yeterlikleri orta düzeyde bulunmuştur. Öğretmen görüşlerinin cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve çalışılan okul türü değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Kurt (2019) çalışmasında, öğretmenlerin, okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin algı düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya, 360 öğretmen dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliklerine yönelik algıları yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin görüşleri; çalıştıkları okul türü, teknoloji kullanımında yeterlilik, derslerinde teknolojiyi kullanma sıklıkları ve kendilerini teknoloji lideri olarak kabul etme düzeylerine göre farklılık oluştuğu görülmüştür.

Sağbaş (2019) çalışmasında, yöneticilerin teknolojik liderlik yeterliliklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmaya 352 okul yöneticisi dahil edilmiştir. Çalışma sonucunda okul yöneticilerinin teknolojik liderlikleri yeterli düzeyde bulunmuştur. Müdürlerin müdür yardımcılara oranla teknolojik liderlik yeterlilikleri daha yüksek çıkmıştır. Erkek yöneticilerin teknolojik liderlik yeterlilikleri daha yüksek bulunmuştur. Yöneticilerin eğitim teknolojilerini kullanırken bilişim sistemlerinden yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Okul yöneticileri sosyal medyanın gücünün farkında olduklarını ama okul içinde kullanımı konusunda temkinli davrandıklarını belirtmişlerdir.

Teke (2019) çalışmasında, okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerini öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmaya 452 öğretmen dahil edilmiştir. Öğretmenlerin, yöneticilerinin orta düzeyde teknoloji liderliği rolü sergilediği görüşünü savundukları görülmüştür. Öğretmenlerin görüşlerinin; cinsiyete, hizmet yılına, teknoloji ile ilgili eğitim alma durumuna, teknoloji ile ilgili aldıkları eğitimi yeterli bulma düzeylerine, okuldaki hizmet yılına, yaşa, lisansüstü eğitim alma durumuna,

branş ve ilçelere göre farklılaşmadığı görülmüştür. Okul türüne, okuldaki teknolojik imkânı yeterli bulma düzeyine göre ise farklılık oluştuğu bulunmuştur. Öğretmenlerin yöneticilerin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görüşleri müdürlerin, hizmet yılı, okuldaki idarecilik hizmet yılı, eğitim teknolojileriyle ilgili eğitim alma durumu, kendilerini teknoloji lideri olarak görme düzeylerine göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görüşlerinin müdürlerin yaş, branş, hizmet yılı, idarecilik hizmet yılı, eğitim teknolojileri ile ilgili aldıkları eğitimi yeterli bulma düzeyi, lisansüstü eğitim alma durumuna göre anlamlı farklılık oluştuğu bulunmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerinin öğretmenler tarafından hangi seviyede olduğunu ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırma genel tarama modelinde desenlemiştir. Tarama modeli önceki zamanda veya şu an var olan bir problemi olduğu gibi betimlemeyi sağlayan bir yöntemdir. Genel tarama modeli, çok sayıda değişkeni olan bir evren ile ilgili genel kanıya varmak için evrenin tamamını ya da bir kısmını örneklem olarak alarak üzerinde yapılan düzenlemelerdir (Karasar, 2009: 77-79). Genel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada, okul müdürlerinin teknoloji liderlik yeterliklerin betimlemeye çalışılacaktır.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın yapılacağı çalışma evrenini 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çal İlçesindeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. 2019-2020 eğitim öğretim yılında Çal ilçesinde 217 öğretmen görev yapmaktadır. Araştırmalar, çoğun, belli bir evrene (bütüne) genellemek amacıyla, evrenden yansızlık (random) kuralına göre seçilen küçük örnek gruplar (örneklem) üzerinde yapılır (Karasar, 1994). Evrene göre yapılan örneklem seçimi analizinde ortaya çıkan sayı 145' tir. Bu okullarda görev yapan öğretmenlerden tesadüfi örneklem yöntemi ile 145 öğretmene ulaşılmış ve çalışmaya dahil edilmiştir.

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımı

Demografik Özellikler		Frekans	%
Cinsiyet	Kadın	83	57,2
	Erkek	62	42,8
Yaş	30 yaş ve altı	36	24,8
	31-35 yaş arası	34	23,4
	36-40 yaş arası	43	29,7
	41 yaş ve üstü	32	22,1
Mesleki kıdem	10 yıl ve altı	59	40,7
	11-15 yıl arası	45	31,0
	16 yıl ve üstü	41	28,3
Öğrenim durumu	Lisans	131	90,3
	Lisansüstü	14	9,7
Çalışılan kurum	İlköğretim	112	77,2
	Ortaöğretim	33	22,8
Toplam		145	100

Tablo 3.1’de araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik değişkenlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Katılımcıların 83’ü (%57,2) kadın, 62’si (%42,8) erkektir. Katılımcıların 36’sı (%24,8) 30 yaş ve altında, 34’ü (%23,4) 31-35 yaş, 43’ü (%29,7) 36-40 yaş ve 32’si (%22,1) 41 yaş ve üstü yaşıdadır. Katılımcıların 59’u (%40,7) 10 yıl ve altı, 45’i (%31) 11-15 yıl arası, 41’i (%28,3) 16 yıl ve üstü yıl mesleki kıdeme sahiptir. Katılımcılardan sadece 14’ü (%9,7) lisansüstü öğrenime sahiptir. Katılımcı öğretmenlerden 112’si (%77,2) ilköğretim okullarında ve 33’ü (%22,8) de ortaöğretim okullarında görev yapmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak; Merkezi ABD’de bulunan ISTE (International Society for Technology in Education) tarafından oluşturulan NETS-A Eğitimde Teknoloji Liderliği Standartları (NETS-A 2002-2009) esas alınarak Banoğlu (2012) tarafından geliştirilen “Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği” kullanılmıştır.

Anketin birinci bölümünde kişisel bilgileri (cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu, çalışılan kurum) içeren bağımlı değişkenler yer almaktadır. Toplamda 32 madde

ve beş boyuttan oluşan “Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeği” (EYÖTELYÖ) beş boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin “vizyoner liderlik” boyutu 12 maddeden, “dijital çağ öğrenme kültürü” boyutu üç maddeden, “mesleki gelişimde mükemmellik” boyutu sekiz maddeden, “dijital vatandaşlık” boyutu altı maddeden ve “sistemik gelişim” boyutu üç maddeden oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan 160’ dır (Banoğlu, 2012).

Boyutlara göre iç tutarlık güvenilirlik düzeylerinin istenen aralıkta olduğu bulunmuştur. Ölçeğin genel faktör iç tutarlık güvenilirliğine yönelik olarak Cronbach Alpha katsayısının .943 olduğu bulunmuştur (Banoğlu, 2012).

Teknoloji liderliği yeterlik ölçeği; vizyoner liderlik, dijital çağ öğrenme kültürü, mesleki gelişimde mükemmellik, sistemik gelişim ve dijital vatandaşlık olmak üzere beş boyutta incelenmiştir. Katılımcıların teknoloji liderliği yeterlik ölçeğinden aldıkları puanların değerlendirme ölçütleri Tablo 3.2’de verilmiştir.

Tablo 3. 2. *Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinin Değer Aralıkları*

Düzye Boyut	Soru sayısı	Çok düşük	Düşük	Orta düzeyde	Yüksek	Çok Yüksek
Vizyoner Liderlik	12	12-23	24,1-32	32,1-41	41,1-50	50,1-60
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	3	5,1-7	7,1-9	9,1-11	11,1-13	13,1-15
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	8	8-14,4	14,5-20,8	20,9-27,2	27,3-33,6	33,7-40
Sistemik Gelişim	3	5,1-7	7,1-9	9,1-11	11,1-13	13,1-15
Dijital Vatandaşlık	6	6-10	10,1-15	15,1-20	20,1-25	25,1-30
Teknoloji Liderliği	32	32-57,6	57,7-83,2	53,3- 108,8	108,9- 134,4	134,5- 160
Toplam						

Teknolojik liderlik ölçeği alt boyutlarındaki sorular toplanarak değerlendirilmektedir. Ölçek geçerliliği sağlanırken altılı liker tipi puanlama sistemi ile oluşturulmuştur (Banoğlu, 2012). Verilen cevaplara göre ölçeğin aldığı toplam puanların dağılımı Tablo 3.2.'de gösterilmiştir. Her bir alt boyutta soru sayısı farklı olduğu için ankette alınan puanın liker tipi ölçeğe karşılık gelen düzeyi tabloda verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Gerekli izinler alındıktan sonra araştırmanın evrenine göre ölçek formları basılmıştır. Denizli Çal ilçesindeki okullar rastgele seçilmiş, araştırmacı tarafından önceden randevu alınarak ve yüz yüze görüşme şeklinde araştırmacı tarafından toplanmıştır. Katılımcıların formları gönüllülük esasıyla doldurmaları sağlanmıştır. Formlar bilgisayara aktarılırken numaralandırılarak istatistikte gerçekleştirilecek bir hatada doğrulanması sağlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Ölçekten elde edilen veriler analiz edilmek üzere SPSS 25 paket programında analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için çarpıklık - basıklık değerlerine bakılmıştır. Buna ilişkin veriler Tablo 3.3'te verilmiştir.

Tablo 3.3. *Teknolojik Yeterlilik Ölçeğinin Alt Boyutlarının Çarpıklık ve Basıklık Verileri*

	n	\bar{x}	s	Çarpıklık		Basıklık	
				İstatistik	Standart hata	İstatistik	Standart hata
Vizyoner Liderlik	145	45,70	10,828	-0,994	0,201	0,753	0,400
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	145	11,94	3,025	-1,154	0,201	0,906	0,400
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	145	30,58	7,707	-0,923	0,201	0,231	0,400
Sistematik Gelişim	145	11,30	3,235	-0,888	0,201	0,192	0,400
Dijital Vatandaşlık	145	24,34	5,406	-1,052	0,201	0,754	0,400
Teknoloji Liderliği	145	120,05	26,523	-1,002	0,201	0,729	0,400

Verilerin normal dağılım gösterebilmesi için çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 aralığında yer almalıdır (George & Mallery, 2010). Tablo 3.3'deki sonuçlara göre verilere göre parametrik testler yardımıyla analizler yapılabileceği anlaşılmıştır. Ayrıca manidarlık sınamalarında anlamlılık düzeyi olarak $\alpha = .05$ alınmıştır.

Demografik değişkenlerin dağılım durumlarının incelenmesinde frekans ve yüzde kullanılmıştır. Öğretmenlerin cinsiyet, öğrenim durumu, çalışılan kurum gibi kategorik ikili değişkenler arasındaki fark için Independent Sample T testi kullanılmıştır. Öğretmenlerin yaş ve mesleki kıdemi ikiden fazla kategorik değişkeni inceleyen tek yönlü varyans analizi (One way Anova) kullanılmıştır. Bu incelemede fark görüldüğünde farkın anlamlılık testi için (Tukey HSD) kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

4.1. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Düzeylerine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Öğretmenlerin, yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterlik düzeylerine ilişkin algılarına yönelik veriler tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. *Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algıları Toplam Puan Ortalamaları*

Alt Boyutlar	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	Düzeyi
Vizyoner Liderlik	145	45,70	10,83	Yüksek
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	145	11,94	3,02	Yüksek
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	145	30,58	7,71	Yüksek
Sistematik Gelişim	145	11,30	3,23	Yüksek
Dijital Vatandaşlık	145	24,34	5,41	Yüksek
Teknoloji Liderliği	145	120,05	26,52	Yüksek

Tablo 4.1’deki verilere göre öğretmenler yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yüksek olduğu algısına sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknoloji liderliği yeterlilikleri tüm alt boyutlarda da yüksek bulunmuştur. Buna göre öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerini yüksek buldukları, onları bu alanda yeterli gördükleri söylenebilir. Okul yöneticilerinin teknoloji konusunda hizmet içi eğitime alınmaları, okulların teknolojik donanımlarının uzun yıllardır geliştiriliyor olması gibi nedenlerden dolayı okul yöneticilerinin teknoloji yeterlikleri yüksek bulunmuş olabilir.

4.2. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Değerlendirilmesi

Denizli İli Çal İlçesinde kamu okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Cinsiyetlerine İlişkin t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{x}	s	t	p
Vizyoner Liderlik	Kadın	62	45,90	11,32	0,198	0,843
	Erkek	83	45,54	10,51		
Dijital Çağ	Kadın	62	11,81	3,28	0,475	0,636
	Erkek	83	12,05	2,83		
Mesleki Gelişimde	Kadın	62	30,98	8,03	0,545	0,587
	Erkek	83	30,28	7,49		
Mükemmellik	Kadın	62	11,56	3,39	0,839	0,403
	Erkek	83	11,11	3,12		
Sistemik Gelişim	Kadın	62	24,61	5,87	0,528	0,480
	Erkek	83	24,13	5,06		
Dijital Vatandaşlık	Kadın	62	121,13	29,04	0,423	0,673
	Erkek	83	119,24	24,63		

Tablo 4.2’de öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin cinsiyetlerine ilişkin anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmüştür. Kadın öğretmenlerde erkek öğretmenlerde okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilik düzeylerine yönelik algılarının aynı düzeyde olduğu görülmüştür.

4.3. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Yaşlarına Göre Değerlendirilmesi

Denizli İli Çal İlçesinde kamu okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 4.3’ te verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Yaşlarına İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Yaş	n	\bar{x}	s.	F	p	Fark
Vizyoner Liderlik	30 yaş ve altı	36	45,06	13,70	0,068	0,977	-
	31-35 yaş arası	34	46,09	9,05			
	36-40 yaş arası	43	46,00	10,19			
	41 yaş ve üstü	32	45,59	10,20			
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	30 yaş ve altı	36	11,81	3,63	0,185	0,907	-
	31-35 yaş arası	34	12,15	2,71			
	36-40 yaş arası	43	12,09	2,82			
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	30 yaş ve altı	36	30,39	8,41	0,342	0,795	-
	31-35 yaş arası	34	31,74	6,83			
	36-40 yaş arası	43	30,05	8,16			
Sistemik Gelişim	30 yaş ve altı	36	11,61	3,63	0,785	0,504	-
	31-35 yaş arası	34	11,82	2,49			
	36-40 yaş arası	43	10,81	3,34			
	41 yaş ve üstü	32	11,06	3,35			
Dijital Vatandaşlık	30 yaş ve altı	36	24,75	5,64	0,742	0,529	-
	31-35 yaş arası	34	24,97	4,72			
	36-40 yaş arası	43	23,33	5,70			
	41 yaş ve üstü	32	24,56	5,48			
Teknoloji Liderliği	30 yaş ve altı	36	119,83	31,57	0,189	0,903	-
	31-35 yaş arası	34	122,94	23,31			
	36-40 yaş arası	43	118,51	26,17			
	41 yaş ve üstü	32	119,28	24,95			

Tablo 4.3'te öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının yaşlarına göre farklılık göstermediği görülmüştür. Öğretmenler hangi yaş aralığında olursa olsun, yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlik düzeylerine ilişkin algıları aynı düzeydedir.

4.4. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Değerlendirilmesi

Denizli İli Çal İlçesinde kamu okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre farklılık gösterme durumuna dair bulgular Tablo 4.4.'de verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Mesleki Kıdem	<i>n</i>	\bar{x}	<i>s</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Vizyoner Liderlik	10 yıl ve altı	59	46,75	12,00	0,578	0,563	-
	11-15 yıl arası	45	44,44	9,33			
	16 yıl ve üstü	41	45,56	10,67			
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	10 yıl ve altı	59	12,41	3,17	1,694	0,187	-
	11-15 yıl arası	45	11,31	2,82			
	16 yıl ve üstü	41	11,98	2,98			
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	10 yıl ve altı	59	31,61	7,65	1,537	0,219	-
	11-15 yıl arası	45	28,98	7,95			
	16 yıl ve üstü	41	30,85	7,41			
Sistemik Gelişim	10 yıl ve altı	59	11,85	3,31	1,994	0,140	-
	11-15 yıl arası	45	10,58	2,86			
	16 yıl ve üstü	41	11,32	3,43			
Dijital Vatandaşlık	10 yıl ve altı	59	24,90	5,39	0,788	0,457	-
	11-15 yıl arası	45	23,56	5,03			
	16 yıl ve üstü	41	24,39	5,85			
Teknoloji Liderliği	10 yıl ve altı	59	123,51	28,34	1,225	0,297	-
	11-15 yıl arası	45	115,31	24,05			
	16 yıl ve üstü	41	120,27	26,24			

Tablo 4.4.'de öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin mesleki kıdeme göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$). Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği görülmüştür. Öğretmenler farklı yıllarda mesleki kıdeme sahip olmalarına

rağmen, yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlik düzeylerine ilişkin algıları aynı düzeydedir.

4.5. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Öğrenim Durumlarına Göre Değerlendirilmesi

Denizli İli Çal İlçesinde kamu okullarda görev yapan öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğretmenlerin öğrenim durumuna göre farklılık göstermeye dair bulgular Tablo 4.5' te verilmiştir.

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Öğrenim Durumuna İlişkin t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Öğrenim Durumu	n	\bar{x}	s	t	p
Vizyoner Liderlik	Lisans	131	46,27	10,40	1,987	0,049
	Lisansüstü	14	40,29	13,53		
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	Lisans	131	12,14	2,89	2,383	0,018
	Lisansüstü	14	10,14	3,72		
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	Lisans	131	31,28	7,31	3,488	0,001
	Lisansüstü	14	24,00	8,49		
Sistemik Gelişim	Lisans	131	11,62	3,05	3,744	0,0001
	Lisansüstü	14	8,36	3,50		
Dijital Vatandaşlık	Lisans	131	24,85	4,91	3,640	0,019
	Lisansüstü	14	19,50	7,42		
Teknoloji Liderliği	Lisans	131	122,33	24,94	3,271	0,001
	Lisansüstü	14	98,71	32,08		

Tablo 4.5'te öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeyleri öğrenim durumuna göre farklılaşmıştır ($p < 0.05$). Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında lisans mezunu öğretmenlerin, lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lisans ve lisansüstü öğrenime sahip katılımcı sayılarının arasında farkın çok olması bulunan bu sonucu etkilemiş olabilir. Bunun yanı sıra lisansüstü öğrenim görmüş olan kişinin, teknoloji alanında kendini geliştirdiği düşünülürse, bu alana yönelik yöneticilerine dair daha fazla beklenti içerisine girebileceği söylenebilir.

4.6. Öğretmenlerin Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterliklerine (ve Alt Boyutlarındaki) İlişkin Görüşlerinin Öğretmenlerin Çalışılan Kurum Göre Değerlendirilmesi

Denizli ili Çal İlçesindeki kamu okullarında görev yapan öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin çalışılan kuruma göre farklılık gösterme durumlarına ilişkin bulgu ve yorumlar bu başlık altında ve tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Bakış Açısına Göre Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderlik Yeterlik Algı düzeyleri ile Çalışılan Kurumuna İlişkin t Testi Sonuçları

Alt Boyutlar	Çalışılan Kurum	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Vizyoner Liderlik	İlköğretim	112	47,28	9,10	2,651	0,011
	Ortaöğretim	33	40,33	14,21		
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü	İlköğretim	112	12,46	2,56	3,257	0,002
	Ortaöğretim	33	10,18	3,78		
Mesleki Gelişimde Mükemmellik	İlköğretim	112	31,63	6,95	2,705	0,010
	Ortaöğretim	33	27,00	9,09		
Sistemik Gelişim	İlköğretim	112	11,80	2,81	2,959	0,005
	Ortaöğretim	33	9,61	3,98		
Dijital Vatandaşlık	İlköğretim	112	25,02	4,72	2,340	0,024
	Ortaöğretim	33	22,03	6,87		
Teknoloji Liderliği	İlköğretim	112	124,24	22,08	2,882	0,006
	Ortaöğretim	33	105,82	34,71		

Tablo 4.6'da öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin çalışılan kuruma göre farklılaştığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında ilköğretim öğretmenlerinin daha yüksek bulunmuştur. İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin eğitim verdiği öğrencilerin daha küçük yaşta olması, teknolojiyle ilişkilerinin ortaöğretim okullarındaki öğrencilere oranla daha az olduğu düşünülürse, öğrencilerin teknolojiye hakimliği, öğretmenlerin de hakim olması zorunluluğunu doğurmaktadır. Buna bağlı olarak ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin teknoloji alanında kendilerini daha fazla geliştirmelerini ve yöneticilerinin de bu alanda daha yetkin olmalarını talep etmelerine neden olabileceği

düşünülmektedir. Yani ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerinin okul yöneticilerinin teknoloji yeterlikleri konusunda yöneticilerinden beklentileri de artmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmada elde edilen verilere göre ulaşılan sonuçlar, tartışma ve öneriler yer almaktadır. Ulaşılan sonuçlar verilmiş ve benzer çalışmalarda elde edilen sonuçlarla karşılaştırılması yapılmıştır. Ayrıca ulaşılan bu sonuçlara göre bazı öneriler geliştirilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

2019-2020 eğitim öğretim yılında Denizli ili Çal İlçesindeki Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi okullarda görev yapan 145 öğretmen ile yapılan anket çalışması sonucu ulaşılan sonuçlar ve benzer çalışmaların sonuçları ile karşılaştırılması bu başlık altında yer almaktadır. Öğretmenlerin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerine ilişkin algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknoloji liderliği yeterlilikleri tüm alt boyutlarda da (vizyoner liderlik, dijital çağ öğrenme kültürü, mesleki gelişimde mükemmellik, sistematik gelişim, dijital vatandaşlık) yüksek bulunmuştur. Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin yüksek çıkması eğitim sistemi açısından sevindirici bir bulgudur. Bu sonuçlar Akıllı'nın (2019) ve Kurt'un (2019) çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Alanyazındaki bazı çalışmalarda öğretmenlerin algılarına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri orta düzey bulunmuştur (Gençay, 2018; Irmak, 2015; Teke, 2019).

Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği görülmüştür. Ulaşılan bu sonuçlar alanyazındaki bazı çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir (Akıllı, 2019; Bülbül ve Çuhadar, 2012; Çakır ve Aktay, 2018; Ertuğrul, 2014; Gençay, 2018; Gürkan, 2017; Irmak, 2015; Kurt, 2019; Ölçek, 2014; Teke, 2019). Dinç'in (2019) çalışmasında okul yöneticilerinin teknoloji yeterlilik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermiştir. Erkek yöneticilerin yeterlik düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca vizyoner liderlik, dijital çağ öğrenme kültürü ve dijital vatandaşlık alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık oluştuğu, mesleki gelişimde mükemmellik ve sistematik gelişim alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılık

oluşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Banoğlu'nun çalışmasında ise kadın okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının yaşlarına göre farklılık göstermediği görülmüştür. Yaş farklılıklarına rağmen öğretmenlerin algı düzeyleri benzerdir. Alanyazında bu sonuçları destekleyen çalışmalar mevcuttur (Dinç, 2019; Erden ve Erden, 2007; Kurt, 2019; Teke, 2019). Yorulmaz ve Can'ın (2016) çalışmasında yaş değişkeni ile teknoloji liderlik yeterliliğinin profesyonel uygulamada mükemmellik, vizyoner liderlik ve dijital vatandaşlık alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Gürkan'ın (2017) çalışmasında okul yöneticilerinin teknolojik yeterliğinin ve tüm alt boyutlarının yaşa göre anlamlı farklılık gösterdiği ve yaş arttıkça teknoloji yeterliliğinin arttığı görülmüştür.

Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarının mesleki kıdemlerine göre farklılık göstermediği görülmüştür. Bulunan bu sonuçlarla paralellik gösteren çalışmalar mevcuttur (Akıllı, 2019; Baybara, 2018; Dinç, 2019; Gençay, 2018; Irmak, 2015; Kurt, 2019; Ölçek, 2014; Teke, 2019). Çalışmasında okul yöneticilerinin teknolojik yeterliliklerinin mesleki kıdeme göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip olan yöneticilerin 1-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip olanlara oranla teknolojik yeterliklerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin öğrenim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında lisans mezunu öğretmenlerin, lisansüstü öğrenim gören öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gençay'ın (2018) çalışmasında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğrenim durumuna göre farklılık gösterdiği ve önlisans mezunlarının lisans mezunlarına oranla puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Alanyazında öğretmenlerin yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterliklerine ilişkin görüşlerinin öğrenim durumuna göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmış çalışmalar da mevcuttur (Akıllı, 2019; Dinç, 2019; Durnalı, 2018; Kurt, 2019; Ölçek, 2014).

Öğretmenlerin bakış açısına göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik düzeylerinin çalışılan kurum değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Teknoloji liderliği ölçeğinde ve tüm alt boyutlarında öğretmenlerin yöneticilerinin

teknoloji liderliği yeterliliklerine dair algılarında ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin, ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde Gürkan'ın çalışmasında da okul müdürlerinin çalıştıkları okul kademesine göre teknoloji liderliği yeterliliklerinin farklılık gösterdiği bulunmuştur. Buna göre ilkokullarda yöneticilik yapanların liselerde yöneticilik yapanlara oranla teknoloji liderliği yeterliliklerini daha yüksek buldukları görülmüştür. Aynı sonuç vizyoner liderlik, dijital ağ öğrenme kültürü, mesleki gelişimde mükemmellik ve sistematik gelişim alt boyutlarında da bulunmuştur. Dijital liderlik alt boyutunda ise anlamlı farklılık bulunmamıştır. Dinç'in (2019) alışmasında müdürlerin çalıştıkları kurum değişkenine göre anaokulu müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliği düşük seviyede olduğu tespit edilmiştir. Irmak (2015) ve Teke'nin (2019) alışmalarında da ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin, ortaokullarda görev yapan öğretmenlerine oranla okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranışlarına yönelik algıları daha yüksek bulunmuştur.

5.2. Öneriler

Öğretmenlerin yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliklerine ilişkin algılarını ölçmeyi amaçlayan bu çalışmada ulaşılan sonuçlara göre şu öneriler geliştirilmiştir:

- Bu alışma Denizli ilinin al ilçesindeki okullarda görev yapan öğretmenlerle yürütülmüştür. Farklı ilçelerdeki öğretmenlerin dahil olduğu bir çalışmada ilçeler arası karşılaştırmaları yapılabilir.
- Bu çalışmaya 145 öğretmen dahil edilmiştir. Daha yüksek sayıda örneklemlerle çalışılabilir.
- Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin teknoloji liderlik yeterlikleri yüksek bulunmuştur. Ancak bu durumun gerçeği ne oranda yansıttığını net olarak söyleyebilmek mümkün değildir. Yani öğretmenlerin beklenti düzeylerine göre farklılık gösterebilir. Ayrıca teknoloji alanındaki sürekli gelişime bağlı olarak kişilerin özellikle de eğitim kurumu gibi ülke gelişiminde önemli bir yere sahip olan bir kurumda yöneticilik yapan kişilerin teknoloji alanında kendilerini sürekli olarak güncellemeleri ve etkin bir şekilde kullanmaları gerekmektedir.

- Okul yöneticilerinin hatta tüm öğretmenlerin teknolojik yeniliklerden haberdar olmaları gerekmektedir. Bu alanda düzenlenen hizmet içi eğitim veya konferanslarla bu gereksinim giderilebilir.

KAYNAKÇA

- Adada, N., Shatila, A. ve Mneymineh, N. M. (2017). Technology leadership: bridging the gap between problems and solutions in lebanese schools. Ronald A. Styron, Jennifer L. Styron. (Ed.). *Comprehensive Problem-Solving and Skill Development for Next-Generation Leaders*. USA: Igi Global
- Ainscow, M. & Southworth, G. (1996). School improvement: a study of the roles of leaders and external consultants. *School Effectiveness and School Improvement*, 7(3), 229-251.
- Akbaba-Altun, S. (2002). Okul yöneticilerinin teknolojiye karşı tutumlarının incelenmesi. *Çağdaş Eğitim*, 286, 8–14.
- Akıllı, E. (2019). *Öğretmen algılarına göre okul yöneticilerinin etkililiği ile teknoloji liderliği rolleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Akkoyunlu, B., Altun, A. ve Soylu, M. Y. (2008). *Öğretim Tasarımı* (1. Baskı). Ankara: Maya Yayıncılık.
- Aktaş, N. (2016). *Ortaöğretim kurumları okul yöneticilerinin teknoloji liderlik rollerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Anderson, R.E Dexter S. (2005). School Technology Leadership: An Empirical Investigation Of Prevalence And Effect. *Educational Administration Quarterly*, 41(1), 49-82.
- Aşçı, G. (2017). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği davranış düzeyleri ve öğretmen performansına etkisine ilişkin öğretmen algısı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Banoğlu, K. (2011). Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlikleri ve teknoloji koordinatörlüğü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(1), 199-213.
- Banoğlu, K. (2012). Eğitim Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Ölçeğinin Geliştirilmesi Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 43-65.
- Basalla, G. (1996). *Teknolojinin Evrimi*. Ankara: Tübitak Yayınları.
- Battle, M. C. (2004). *Superintendents' perceptions of educational technology leadership* Doctoral dissertation. The University of Southern Mississippi. College, Hattiesburg, Mississippi, United States.
- Biçer, F. S. (2019). *Okul yöneticilerinin ve bilişim teknolojileri rehber öğretmenlerinin teknoloji liderlik yeterliliklerinin karşılaştırılması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Isparta.
- Boles, K. & Troen, V. (1996). Teacher leaders and power: Achieving school reform from the classroom. *Every teacher as a leader: Realizing the potential of teacher leadership*, 41-62.
- Brooks-Young, S. (2002). *Making Technology Standards*. Work For You: A Guide For School Administrators.
- Bülbül, T. ve Çuhadar, C. (2012). Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği öz-yeterlik algıları ile bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik kabulleri arasındaki ilişkinin

- incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 474-499.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). Veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum. *Pegem-Akademi*, 31(37), 167-182.
- Can, S. (2002). *Resmî ve Özel Okullardaki Okul yöneticileri ve beden eğitimi öğretmenlerinin liderlik davranışı yönünden karşılaştırılması*. Yayınlanmamış doktora tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Can, T. (2003). Bolu orta öğretim okulları yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2 (3), 94-107.
- Can, T. (2008). İlköğretim Okulları Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri: Ankara İli Etimesgut İlçesi Örneği. *Inproceedings of VIII. International Educational Technology Conference* (pp. 1053-1057). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Cantürk, G. (2016). *Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Davranışları ve Bilişim Teknolojilerinin Yönetim Süreçlerinde Kullanımı Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış doktora tezi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Antalya.
- Coyle, M. (1997). Teacher leadership vs. school management: Flatten the hierarchies. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas*, 70(5), 236-239.
- Çakır, R. (2013). Okullarda Teknoloji Entegrasyonu, Teknoloji Liderliği ve Teknoloji Planlaması. Kürşat Çağiltay ve Y. Göktaş (Ed.), *Öğretim Teknolojileri Temelleri: Teoriler, Araştırmalar, Eğilimler* (1.baskı, s. 397-412). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, R. ve Aktay, S. (2018). Okul Yöneticilerinin Teknoloji Liderliği Yeterlilikleri. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 37(37), 37-48.
- Danielson, C. (2006). Teacher leadership that strengthens professional practice. ASCD.
- Demirel, Ö. (2003). *Eğitim Terimleri Sözlüğü* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Demirsoy, S. (2016). *Okul Yöneticilerinin Teknolojik Liderlik Yeterlilikleri ile Öğretmenlerin Teknolojik Pedagojik Bilgi Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Dinç, H. (2019). *Okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterlilikleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Düzce.
- Durnalı M. (2018). *Öğretmenlere göre okul müdürlerinin teknolojik liderlik davranışları ve bilgi yönetimini gerçekleştirme düzeyleri*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Eraslan, L. (2006). Liderlikte post-modern bir paradigma: dönüşümcü liderlik. *Journal of Human Sciences*, 1(1), 1-9.
- Erdem, O. ve Dikici, A. M. (2009). Liderlik ve kurum kültürü etkileşimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(29), 198-213.
- Erden, H. ve Erden, A. (2007). Teachers' Perception in Relation to Principles' Technology Leadership: 5 Primary School Cases in Turkish Republic Of Northern Cyprus.

Online Submission, mhtml:file://D:\makale\makale31.mhtml adresinden 19.04.2020 tarihinde ulaşılmıştır.

- Ergişi, K. (2005). *Bilgi teknolojilerinin okulda etkin kullanımı ile ilgili okul yöneticilerinin teknolojik yeterliklerinin belirlenmesi (Kırıkkale ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale.
- Eroğlu, E. (2013). *Motivasyon ve liderlik iş ve yaşamda motivasyon* (Ed. Tuna, Y.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Ertuğrul, E. (2014). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknoloji liderlik düzeyi ile yönetici etkililiği arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Uşak.
- Esplin, N. (2017). *Utah elementary school principals' preparation as technology leaders*. Unpublished doctoral dissertation, Utah State University, Logan, Utah.
- Flanagan, L. & Jacobsen, M. (2003). Technology leadership for the twenty-first century principal. *Journal Of Educational Administration*, 41(2), 124-142.
- George, D. & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step BysStep: A Simple Guide and Reference*.
- Gerçek, M. M. (2016). *Özel okullarda görev yapan öğretmenlerin görüşlerine göre yöneticilerin teknolojik liderlik düzeyi ile yöneticilik etkililiği arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Karadeniz, Ş. ve Dalgıç, G. (2011). Eğitim yöneticileri teknoloji liderliği öz-yeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(2), 145-166.
- Hatfield, G. (1986). The senses and the fleshless eye: the meditations as cognitive exercises, <https://philpapers.org/archive/HATTSA-3.pdf> adresinden 12.3.2020 tarihinde ulaşılmıştır.
- Irmak, M. (2015). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin, yöneticilerinin "teknoloji liderliği" düzeylerine ilişkin algıları*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Denizli.
- ISTE (2009). *Iste Standards for Administrators*. <http://www.iste.org/standards/foradministrators> adresinden 24.02.2020 tarihinde ulaşılmıştır.
- ITEA-International Technology Education Association. (2015). Web: http://www.iteaconnect.org/TAA/Resources/TAA_Glossary.html#T adresinden 27.02.2020 tarihinde ulaşılmıştır.
- Johnson, J. & Hynes, M. C. (1997). Teaching/learning/leading: Synonyms for change. *Action in Teacher Education*, 19(3), 107-119.
- Karasar, N. (1994). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*, (7. Basım) Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Katzenmeyer, M. & Moller, G. (2001). *Awaking the sleeping giant*. Thousand Oaks: Corwin.
- Kazan, H. (2004). *Bilgi Çağı Öğretmeni Mesleki ve Kişisel Özellikleri* (1. Baskı). İstanbul: Bahar Yayınları.
- Koşar, E., Yüksel, S., Özkılıç, R., Avcı, U., Alyaz, Y. ve Çiğdem, H. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kurt, İ. (2019). *Öğretmenlerin lise okul müdürlerinin teknoloji liderliği yeterliliklerine ilişkin görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Leithwood, K. & Jantzi, D. (1997). Explaining variation in teachers' perceptions of principals' leadership: A replication. *Journal of Educational Administration, Journal of Educational Administration*, 35(4): 312-331.
- Lieberman, A. (1988). *Building a professional culture in schools*. Teachers College Press, Teachers College, Columbia University, 1234 Amsterdam Ave., New York, NY 10027.
- Lieberman, A. & Miller, L. (1999). *Teachers--Transforming Their World and Their Work. The Series on School Reform*. Teachers College Press, PO Box 20, Williston, VT 05495-0020.
- Murphy, J. (Ed.). (2005). *Connecting teacher leadership and school improvement*. Corwin Press.
- Özkul, A. E. ve Girginer, N. (2001). Uzaktan Eğitimde Teknoloji ve Etkinlik. *I. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyumunda Sunulan Bildiri*. Sakarya.
- Pellicer, L. O. & Anderson, L. W. (1995). *A handbook for teacher leaders*. Corwin Press, Inc., Sage Publications, 2455 Teller Road, Thousand Oaks, CA 91320 (Paperback: ISBN-0-8039-6173-1, \$22.95; hardback: ISBN-0-8039-6172-3).
- Persaud, B. (2006). *School administrators' perspective on their leadership role in technology integration*. Doctoral Dissertation, Walden University, Minnesota, United States.
- Sağbaş, H. (2019). *Ortaokul yöneticilerinin teknolojik liderlik yeterliliklerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Schoeny, Z. G., Heaton, L. A. & Washington, L. A. (1999). Perceptions and educational technology needs of school administrators. *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*. San Antonio the United States.
- Sezer, B. & Deryakulu, D. (2012). İlköğretim okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin yeterlikleri. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 2(2), 74-92.
- Sincar, M. & Aslan, B. (2011). İlköğretim öğretmenlerinin okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (1), 571 – 595.
- Smylie, M. A., Conley, S. & Marks, H. M. (2002). Exploring new approaches to teacher leadership for school improvement. *Yearbook of the National Society for the Study of Education*, 101(1), 162-188.

- Smylie, M. A., & Denny, J. W. (1990). Teacher leadership: Tensions and ambiguities in organizational perspective. *Educational administration quarterly*, 26(3), 235-259.
- Snell, J. & Swanson, J. (2000). The Essential Knowledge and Skills of Teacher Leaders: A Search for a Conceptual Framework. *Society for Information Technology & Teacher Education International Conference*, Training Needs; Virginia.
- Şahin, H. (2014) *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Zirve Üniversitesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Şişman, E. E. (2010). *İlköğretim okul müdürlerinin eğitim teknolojilerini sağlama ve kullanmada gösterdikleri liderlik davranışları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Tanzer, S. (2004). *Mesleki ve teknik öğretim okul yöneticilerinin teknoloji liderliği yeterlikleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Teke, S. (2019). *Okul yöneticilerinin teknoloji liderliği rollerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Turan, S. (2002). Teknolojinin okul yönetiminde etkin kullanımında eğitim yöneticisinin rolü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 8(2), 271-281.
- Ury, G. G. (2003). Missouri public school principals' computer usage and conformity to technology standards. *57th Annual Summer Conference Proceedings of National Council of Professors of Educational Administration*, Sedona.
- Varol, N. (2002). Bilişim teknolojilerinin eğitim kurumlarında kullanımları ve eğitimcilerin rolü. *Akademik Bilişim Konferansları*, 6-8.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yorulmaz, A. ve Can, S. (2016). The Technology Leadership Competencies of Elementary and Secondary School Directors. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 11(1), 47- 61.
- Whitaker, B. (1997). Instructional leadership and principal visibility. The clearing house: *A journal of educational strategies, issues and ideas*, 70(3), 155-156.
- Yılmaz, A. (2005). Eğitim yönetiminde bilgisayarlardan faydalanmanın avantajları ve dezavantajları. *Milli Eğitim Dergisi*, 166, 72-81.

EKLER

Ek 1. Araştırma İzin Belgesi

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 16605029/44-E.3836461
Konu : Anket Uygulama İzni

21/02/2020

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğü'nün 11/02/2020 tarih ve 2803 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans öğrencisi Selim ÇIKRIK, danışmanı Prof. Dr. Kazım ÇELİK sorumluluğunda "Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterliklerinin Öğretmenler Tarafından İncelenmesi" başlıklı proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Çal ilçesinde yer alan tüm okullarda görev yapan öğretmenlere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2019/2020 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları, sonuç raporunu çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumu aracılığı ile göndermeleri Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

OLUR
21/02/2020
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Güvenli Elektronik İmza
Aşılı İle Aynıdır
Mahmut TUR
Memur
21/02/2020

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.
Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1 Merkezefendi/DENİZLİ- Bilgi İçin :H. ERKOÇ-V.H.K.İ.-Sefa GELMİŞ-Şef
Elektronik Ağ : http://denizli.meb.gov.tr -
E-posta: ab20@meb.gov.tr -Strateji Şubesi
Telefon : (0 258) 2342095
Belgegeçer : (0 258) 2342099

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a75f-66e7-3ae4-a604-d1f3 kodu ile teyit edilebilir.

Ek. 2. Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderlik Yeterliği Ölçeği

ÖĞRETMENLER İÇİN ANKET FORMU

Değerli Meslektaşım; Bu ölçek öğretmenlerin teknoloji liderliğine ilişkin görüşlerini belirleyerek bir Yüksek Lisans Tezi hazırlamak amacıyla hazırlanmıştır. Anket 6 bölümden oluşmaktadır. I. Bölüm kişisel bilgilerden, diğer bölümler teknoloji liderliğine ilişkin görüşlerden oluşmaktadır. Yanıtlarınızın araştırmaya katkı sağlayabilmesi için dikkatli okumanız, düşüncelerinizi içtenlikle açıklamanız ve yanıtız soru bırakmamanız gerekmektedir. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, saygılarımı sunarım

Selim ÇIKRIK
Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi
Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz	Yaşınız	Görev Kıdeminiz	Öğrenim Durumu	Çalıştığınız Kurum
Kadın (...)	(.....)	(.....)	Önlisans (.....)	İlköğretim (.....)
Erkek (...)			Lisans (.....)	Ortaöğretim (.....)
			Dİğer (.....)	

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri		Katılma Dereceniz				
		Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
Vizyoner Liderlik İle İlgili Görüşler Lütfen maddelere, katılma derecenize karşılık gelecek kutucuklara "X" işareti koyunuz. Okul Müdürümüz;						
1.	Okul stratejik planında teknoloji ihtiyaçlarına öncelik verir.					
2.	Okulda işbirliği yaptığım bir teknoloji ekibi oluşturur.					
3.	Stratejik planın bir parçası olarak "okul teknoloji planının" geliştirilmesine önem verir.					
4.	Okul teknoloji planının teknoloji ekibiyle birlikte oluşturulmasına önem verir.					
5.	Okul teknoloji planının eğitim paydaşlarının (öğretmen, öğrenci, hizmetli, veli, çevre kurumlar vb.) ihtiyaçları analiz edilerek oluşturulmasına özen gösterir.					
6.	Okul teknoloji planını oluşturma ve geliştirme sürecinde doğrudan yer alır.					
7.	Okul teknoloji planında gerçekleştirilecek eylem, amaç, hedef, zaman çizelgesi, bütçe ve planın değerlendirme aşamalarının açıkça belirtilmesini sağlar.					
8.	Okul teknoloji planını oluştururken diğer eğitim kurumlarının teknoloji planlarını inceler.					
9.	Okul teknoloji planını oluştururken ilçe ve merkez örgütün teknoloji planlarını inceler.					
10.	Okulun teknoloji ihtiyaçları için ayrı bir bütçe oluşturmaya çalışır.					
11.	Okulun teknoloji ihtiyaçları için ek kaynak temin etmeye çalışır.					
12.	Yeni teknolojileri okuluma kazandırmak için çaba gösterir.					

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri		Katılma Dereceniz				
		Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
Dijital Çağ Öğrenme Kültürü İle İlgili Görüşler Lütfen maddelere, katılma derecenize karşılık gelecek kutucuklara "X" işareti koyunuz. Okul Müdürümüz;						
13.	Okulda farklı öğrenme stillerine sahip öğrenciler için geliştirilen özel öğretim programlarında eğitim teknolojilerine yer verilmesini sağlar.					
14.	Öğretmenlerin hazırladıkları ders planlarında eğitim teknolojilerinin etkin kullanımına yer vermesine dikkat eder.					
15.	Öğretim etkinliklerinde eğitim yazılımlarının etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamaya çalışır.					

Lütfen Arka Sayfaya Geçiniz

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Mesleki Gelişimde Mükemmellik İle İlgili Görüşler Lütfen maddelere, katılma derecenize karşılık gelecek kutucuklara "X" işareti koyunuz. Okul Müdürümüz;		Katılma Dereceniz				
		Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
16.	Öğretmenlere verilecek mesleki eğitimlerin stratejik planın bir parçası olan kurum teknoloji planında yer almasını sağlar.					
17.	Öğretimde teknoloji kullanımı konusunda okulda mesleki eğitimler verilmesi için zaman ayrılmasını sağlar.					
18.	Kurumumda, çalışanların teknoloji alanında takım çalışması yapmasına olanak sağlayacak öğrenme ortamları oluşturmaya çalışır.					
19.	Teknolojinin etkili kullanımıyla ilgili bilimsel yayınları takip etmeye çalışır.					
20.	Öğretmenlerin eğitim teknolojilerini yaparak-yaşayarak öğrenmelerini sağlayacak hizmet-içi eğitimleri seçmelerini teşvik eder.					
21.	Mesleki gelişim etkinliklerinin katılımcıların teknoloji eğitimi ihtiyaçlarına uygun olmasına özen gösterir.					
22.	Teknolojik açıdan zenginleştirilmiş materyaller kullanarak öğretim kazanımlarına ulaşılması için okulda değişim hedefleri oluşturur.					
23.	Okulda teknoloji kullanımıyla ilgili araştırma-geliştirme çalışmalarının yapılmasını teşvik eder.					

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Sistemik Gelişim İle İlgili Görüşler Lütfen maddelere, katılma derecenize karşılık gelecek kutucuklara "X" işareti koyunuz. Okul Müdürümüz;		Katılma Dereceniz				
		Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
24.	Okulda, teknoloji kullanım düzeyine ilişkin nicel ve nitel veriler toplanmasını sağlar.					
25.	Kurumumda çalışacak ücretli öğretmenlerin öğretim etkinliklerinde teknolojiyi etkin kullanma becerisine sahip kişiler arasında belirlenmesi için çaba harcar.					
26.	Kurumunun teknoloji alanında sürekli gelişimini sağlamak için diğer eğitim örgütleriyle stratejik ortaklıklar geliştirmeye çalışır.					

Okul Müdürlerinin Teknoloji Liderliği Yeterlikleri Dijital Vatandaşlık İle İlgili Görüşler Lütfen maddelere, katılma derecenize karşılık gelecek kutucuklara "X" işareti koyunuz. Okul Müdürümüz;		Katılma Dereceniz				
		Hiç	Kısmen	Orta Düzeyde	Büyük Oranda	Her Zaman
27.	Öğrenme faaliyetlerinde, dijital araçlara ve teknolojiye erişim imkanı açısından okuldaki herkesin eşit hakka sahip olmasını sağlar.					
28.	İnternetin eğitim dışı amaçlarla kullanılmaması için gereken teknolojik önlemlerin alınmasını sağlar.					
29.	Güvenli, yasal ve etik teknoloji kullanımı konusunda eğitim politikası geliştirerek okula örnek olur.					
30.	Öğrencilerin teknolojik araçları kullanarak gerçekleştirdiği olumsuz davranışları yakından takip edip karşı önlemler alınmasını sağlar.					
31.	Okul bilişim sistemindeki yetki ve veriye erişim izinlerinin öğretmen, öğrenci ve idarecilere amaca uygun şekilde dağıtılmasını sağlar.					
32.	Öğrencilerin internet aracılığıyla yaptıkları araştırma ve ödevlerde etik kurallara uygun alıntı yapmalarına dikkat edilmesi hususunda öğretmenleri bilinçlendirir.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Selim
Soyadı	ÇIKRIK
Doğum Yeri ve Tarihi	İskilip – 05.09.1986
Uyruğu	T.C.
İletişim Adresi ve E-Mail Adresi	ckrkselim@gmail.com
Eğitim	
İlköğretim	İskilip Sakarya İlköğretim Okulu
Ortaöğretim	İskilip Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği A.B.D.
Yükseköğretim (Yüksek Lisans)	
(Varsa) Mesleki Deneyim	
Yıl (lar)	Mesleki Deneyim
2008-2011	Erzurum Karayazı Mollabelir- Salyamaç İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni
2011-2012	Denizli Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
2012-2013	Çal Hançalar Mehmet Akif Ersoy İlkokulu Sınıf Öğretmeni
2013-2015	Çal Hançalar Mehmet Akif Ersoy İlkokulu Müdür Yardımcısı
2015-2016	Çal Akkent Cumhuriyet İlkokulu Müdür Yardımcısı
2016-	Çal Akkent Cumhuriyet İlkokulu Okul Müdürü